

Nejvyšší soud

prostřednictvím

Městského soudu
v Praze

ke sp. zn. 47 T 1/2019

Obviněný Ing. J. Š. a spol. – dovolání

Podle § 265d odst. 1 písm. a) trestního řádu ve lhůtě uvedené v § 265e odst. 1 trestního řádu, za použití § 8 odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, podávám v neprospěch obviněných

Ing. J. Š., nar. ***, trvale bytem ***,

Ing. M. A., nar. ***, trvale bytem ***,

P. T., nar. ***, trvale bytem ***,

M. I. s.r.o., IČ ***, se sídlem ***, a

E. B. C. s.r.o., IČ ***, se sídlem ***,

dovolání

proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 4. 2020 sp. zn. 9 To 1/2020, kterým tento soud jako soud odvolací rozhodl mj. o odvolání státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze podaném v neprospěch uvedených obviněných proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 9. 2019 sp. zn. 47 T 1/2019, jímž byli někteří obvinění uznáni vinnými a byl jim uložen trest a zároveň byli shora uvedení obvinění zproštěni obžaloby, a to v tom rozsahu, v jakém jim bylo rozhodnuto ve věci samé ohledně bodu B.III. rozsudku soudu prvního stupně, kdy ve vztahu k právnickým osobám M. I. s.r.o. a E. B. C. s.r.o. podle § 256 trestního řádu bylo zamítnuto odvolání státního zástupce podané proti zprošťujícímu výroku a ohledně obviněných Ing. J. Š., Ing. M. A. a P. T. byl ponechán napadený zprošťující výrok rozsudku soudu prvního stupně nezměněn,

a to z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) trestního řádu, neboť toto rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku,

a dále z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. l) trestního řádu s odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) trestního řádu, neboť ohledně obviněných právnických osob M. I. s.r.o. a E. B. C. s.r.o. bylo rozhodnuto o zamítnutí řádného opravného prostředku státního zástupce proti rozsudku uvedenému v § 265a odst. 2 písm. b) trestního řádu, ačkoli v řízení mu předcházejícím rozhodnutí soudu prvního stupně spočívalo na nesprávném právním posouzení skutku.

Odůvodnění:

1. Státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze podal dne 4. 1. 2019 Městskému soudu v Praze obžalobu mj. na obviněné Ing. J. Š., Ing. M. A., P. T., V. K., a obviněné právnické osoby A. R., a.s., M. I. s.r.o. a E. B. C. s.r.o. V bodě 3) této obžaloby byli uvedeni obvinění a obviněné právnické osoby obžalováni pro skutek spočívající v tom, že

*„obž. Ing. Š. jako ředitel státního podniku Č. T. s. p., (dále jen „T.“) a zároveň jako likvidátor státního podniku Č. e. z., státní podnik, v likvidaci,“ IČ ***, (dále jen „ČEZ“), nejprve v prvním pololetí roku 2013 v P. připravil uzavření smlouvy o převodu práva hospodařit s majetkem státu a změně příslušnosti k hospodaření a nakládání s majetkem státu mezi státními podniky T. a ČEZ, zajistil projednání a schválení této smlouvy dozorčí radou státního podniku T., dále na MPO, které je zakladatelem obou uvedených státních podniků, zajistil udělení souhlasu s uzavřením uvedené smlouvy a následně dne 5. 6. 2013 jako likvidátor státního podniku ČEZ za tento státní podnik tuto smlouvu uzavřel, přičemž za státní podnik T. ji na základě jím udělené plné moci uzavřel advokát Mgr. P. Š. Předmětem této smlouvy bylo úplatné postoupení práva hospodaření státního podniku T. s nemovitými věcmi ve vlastnictví České republiky, tvořícími tzv. areál B. – Č., podrobně popsány v bodě II. uvedené smlouvy, a to za peněžitě plnění od státního podniku ČEZ ve výši 99.000.000,- Kč, přestože tržní cena těchto nemovitých věcí v době uzavření smlouvy byla pouze 52.500.000,- Kč, přičemž nepřiměřené výše smluvní ceny si musel být obž. Ing. Š. vědom, protože měl k dispozici informace důležité pro stanovení ceny předmětných nemovitých věcí, zejména o tom, že v říjnu roku 2009 byla znaleckým posudkem zjištěna jejich tržní hodnota ve výši 35.000.000,- Kč a následně se je nepodařilo ve třech kolech dobrovolné veřejné dražby vydražit ani za 60.000.000,- Kč, stejně jako tyto skutečnosti znal obž. Ing. A., jednatel obžalované společnosti E. B. C. s.r.o. (dále jen „EBC“), jednající v zájmu a v rámci činnosti této společnosti, který na základě mandátní smlouvy uzavřené dne 1. 8. 2012 mezi obžalovanou společností EBC, zastoupenou obž. Ing. A., a státním podnikem T., zastoupeným obž. Ing. Š., v prvním pololetí roku 2013 v P. poskytoval obž. Ing. Š. poradenství mimo jiné ve věci výše uvedeného převodu práva hospodaření, protože obž. Ing. A. jako dřívější předseda dozorčí rady státního podniku P. p., státní podnik, (dále jen „P.“), který před státním podnikem T. hospodařil s předmětným areálem, byl seznámen s jeho skutečnou hodnotou, a přesto svým jednáním přispěl obž. Ing. Š. k přípravě převodu a jeho schválení nejméně na MPO. Tímto úmyslným jednáním obž. Ing. Š. porušil povinnosti likvidátora státního podniku ČEZ, vyplývající mu ze smlouvy o podmínkách výkonu činnosti a odměně likvidátora, kterou uzavřel s MPO dne 21. 6. 2006, která ve svém čl. III odst. 2 stanoví, že likvidátor činí jménem podniku jen úkony směřující k likvidaci podniku a při likvidaci postupuje podle příslušných právních předpisů při dodržování co nejvyšší hospodárnosti a dále povinnosti vyplývající mu z § 70 odst. 3, § 71 odst. 5 a § 72 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v tehdy platném znění, s odkazem na § 20a odst. 4 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v tehdy platném znění, podle nichž na likvidátora přechází povinnosti statutárního orgánu, tedy především povinnost řádně spravovat svěřený majetek státu a povinnost hájit zájmy státního podniku, činit jeho jménem jen úkony směřující k jeho likvidaci a nové smlouvy uzavírat jen v souvislosti s ukončením nevyřízených obchodů, nebo je-li to nutné k zachování hodnoty majetku státního podniku nebo k jeho využití. Účelem popsaného jednání obžalovaných*

Ing. Š. a Ing. A. přitom bylo získání volných finančních prostředků státním podnikem T., aby je následně mohli použít zejména při dále popsaném pořízení akcií společnosti N. S. a.s., (dále jen „N.“), které by jinak nemohlo proběhnout.

Obžalovaní Ing. Š., Ing. A., P. T. a V. K. se zároveň v přesně nezjištěné době nejpozději v roce 2013 v P. se záměrem získat majetkový prospěch na úkor České republiky přinejmenším pro obžalované společnosti M. I. s.r.o., (dále jen „M.“) a A. R., a.s. (dále jen „A.“), dohodli na přípravě a realizaci transakce spočívající v úplatném pořízení 100% akcií společnosti N. státním podnikem T. Za tímto účelem nejprve obžalovaná společnost A., ovládaná obž. V. K., jako jediný akcionář společnosti N. nepeněžitými vklady nemovitých věcí nacházejících se v Ú. n. L. a L. navýšila základní jmění společnosti N. na údajnou hodnotu 403.500.000,- Kč a následně obž. V. K. jako jediný člen představenstva obžalované společnosti A., jednající v zájmu a v rámci činnosti této společnosti, převedl 100% akcií společnosti N. na základě smlouvy o úplatném převodu cenných papírů ze dne 26. 8. 2013 za cenu ve výši 344.000.000,- Kč obžalované společnosti M., za kterou tuto smlouvu uzavřel její jednatel obž. P. T., jednající v zájmu a v rámci činnosti této společnosti, přičemž doba splatnosti kupní ceny za převod akcií byla obžalovanými V. K. a P. T. sjednána na dobu šesti měsíců od uzavření této smlouvy. Získání nemovitých věcí ve vlastnictví společnosti N., které do ní předtím vložila společnost A., poté bylo oficiálním důvodem zájmu státního podniku N., jednajícího ředitelem obž. Ing. Š., o koupi 100% akcií společnosti N., přičemž obžalovaní odvozovali výši ceny za převod akcií na zjištění hodnoty těchto nemovitých věcí a výše výnosů z nich, proto obž. Ing. Š. zadal obžalované společnosti E., zastoupené jednatelem obž. Ing. A., zpracování „analýzy investiční nabídky“ na převod akcií společnosti N., posléze vyhotovené obž. Ing. A. dne 6. 9. 2013, a „ekonomického a právního „due diligence“ společnosti N.,“ vyhotoveného obž. Ing. A. dne 3. 9. 2013. Obžalovaní Ing. Š. a Ing. A. zajistili také vypracování znaleckých posudků znalcem Ing. V. P. ohledně obvyklých cen předmětných nemovitých věcí ve vlastnictví společnosti N., podle nichž jejich celková tržní hodnota činila 351.117.000,- Kč a obž. Ing. A. dále zajistil vypracování znaleckého posudku k ocenění podniku společnosti N. znaleckým ústavem A., s.r.o., podle něhož činila jeho hodnota 318.054.000,- Kč. Skutečná tržní hodnota 100 % akcií společnosti N., respektive podniku této společnosti, však v době zpracování výše uvedených dokumentů obž. Ing. A., které měly odůvodňovat dohodnutou výši kupní ceny za převod akcií, byla pouze 251.700.000,- Kč, protože tolik v té době ve skutečnosti činila celková obvyklá cena nemovitých věcí ve vlastnictví společnosti N. Analýzu investiční nabídky, vypracovanou obž. Ing. A., což byl dokument, které obsahoval nesprávné a neúplné údaje ohledně výhodnosti pořízení akcií společnosti N. a jejich skutečné hodnoty, obž. Ing. Š. následně využil na jednání dozorčí rady státního podniku N. dne 25. 9. 2013 k prosazení schválení uzavření předmětné smlouvy o převodu akcií společnosti N., kde jimi dokládal výhodnost této transakce pro státní podnik N. z hlediska ceny pořizovaného majetku a budoucích výnosů z něho, čímž uvedl členy dozorčí rady v omyl a zatajil jim rozhodné skutečnosti a dozorčí rada tak uzavření smlouvy projednala a schválila. Následně tuto analýzu a znalecké posudky Ing. V. P. a A. s.r.o. obž. Ing. Š. předložil ve dnech 30. 9. a 7. 10. 2013 také MPO jako zakladateli státního podniku N. se žádostí o udělení souhlasu s předmětnou transakcí, kterou odůvodnil potřebou využít a zhodnotit volné finanční prostředky podniku, přičemž ale v žádosti uvedl nepravdivé a neúplné údaje především o předpokládaných výnosech z této investice pro státní podnik N. jako budoucího akcionáře společnosti N., čímž také uvedl příslušné pracovníky ministerstva v omyl a zatajil jim rozhodné skutečnosti a požadovaný

souhlas proto byl dne 27. 11. 2013 udělen. Poté dne 10. 12. 2013 v P. uzavřel obž. Ing. Š. za státní podnik N. jako nabyvatele s obžalovanou společností M., zastoupenou obž. P. T., jako převodcem, smlouvu o úplatném převodu 43 kusů akcií společnosti N., představujících 100% podíl na jejím základním kapitálu, za kupní cenu v celkové výši 351.000.000,- Kč. Obžalovaná společnost M. se na převodu akcií společnosti N. podílela v postavení fakticky nadbytečného prostředníka, protože obž. Ing. Š. a obž. Ing. A. ve skutečnosti vyjednali předmětný obchod přímo s obž. V. K., jednajícím za obžalovanou společnost A., který obžalovaného P. N. a jím ovládanou obžalovanou společnost M. do obchodu zapojil k zakrytí zapojení společnosti A. do popsané transakce, protože obžalovaní Ing. Š. a Ing. A. pro obžalovaného V. K. a jím ovládanou obžalovanou společnost A. v minulosti pracovali, spojují je dlouhodobé osobní vazby a obžalovaný Ing. A. společnosti A. poskytoval poradenství i v době krátce před předmětnou transakcí, fakticky proto nemohl výhodnost transakce nezávisle posuzovat pro státní podnik N. Obžalovaní se tímto jednáním pokusili obohatit přinejmenším obžalované společnosti A. a M. o částku ve výši 99.300.000,- Kč, představující rozdíl mezi sjednanou cenou za převod akcií společnosti N. a jejich skutečnou tržní hodnotou, a zároveň byli přinejmenším srozumění se způsobením škody ve stejné výši České republice na majetku, k němuž měl právo hospodařit státní podnik N., protože předmětné akcie byly nabyty do majetku České republiky a státní podnik N. získal právo s nimi hospodařit. V důsledku zablokování finančních prostředků na bankovním účtu obžalované společnosti M. Finančním analytickým útvarem Ministerstva financí ČR a následného zahájení trestního řízení však došlo dne 7. 5. 2014 ke zrušení předmětného obchodu a finanční prostředky uhrazené státním podnikem N. obžalované společnosti M. mu byly vráceny, aniž by došlo k navazujícímu finančnímu plnění za předchozí převod akcií společnosti N. mezi obžalovanými společnostmi M. a A..

2. V tomto skutku bylo ze strany obžaloby spatřováno spáchání zločinu podvodu podle § 209 odst. 1, 5 písm. a) trestního zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku.

3. O uvedeném skutku rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 18. 9. 2019 sp. zn. 47 T 1/2019. V bodě B.III. výrokové části tohoto rozsudku byli obvinění Ing. J. Š., Ing. M. A., P. T., V. K., a obviněné právnické osoby A., M. a E. podle § 226 písm. b) trestního řádu zproštěni obžaloby, neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem. Označený rozsudek Městského soudu v Praze napadl státní zástupce odvoláním, které směřoval mj. i do zprošťujícího výroku v bodě B.III. výrokové části rozsudku, a to v neprospěch všech uvedených obviněných a obviněných právnických osob.

4. O odvolání státního zástupce rozhodl Vrchní soud v Praze nyní napadeným rozsudkem ze dne 16. 4. 2020 sp. zn. 9 To 1/2020. Odvolací soud ve výroku pod bodem A/ svého rozsudku z podnětu odvolání státního zástupce a obviněných Ing. J. K., Ing. J. Š., Ing. M. A., V. K., syna obviněného V. K. a obviněné právnické osoby A. podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d), e), f), odst. 2 trestního řádu napadený rozsudek částečně zrušil, mj. ohledně obviněného Ing. J. Š. ve výroku o vině v bodě A/2, ve výroku o trestu a náhradě škody, ohledně obviněného Ing. M. A. ve výroku o vině v bodě A/2, ve výroku o trestu a náhradě škody, ohledně obviněného V. K. ve výroku o vině v bodě A/3, ve zprošťujícím výroku v bodě B.III. a ve výroku o trestu, ohledně obviněného P. N. ve zprošťujícím výroku v bodě B.I. a ohledně obviněné právnické osoby A. ve výroku o vině v bodě A/3, ve zprošťujícím výroku v bodě B.III.

a ve výroku o trestu. Ohledně obviněného Ing. J. Š. podle § 259 odst. 3 trestního řádu a z podnětu státního zástupce též podle § 259 odst. 2 trestního řádu odvolací soud napadený rozsudek doplnil o výrok o náhradě škody a znovu rozhodl při nezměněném výroku o vině zločinem zpronevěry podle § 206 odst. 1, 5 písm. a) trestního zákoníku, který zůstal nedotčen (*pozn. jedná se o výrok A/1 výroku o vině rozsudku Městského soudu v Praze*) tak, že obviněného Ing. J. Š. odsoudil podle § 206 odst. 5 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 5 let, pro jehož výkon jej podle § 56 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku zařadil do věznice s ostrahou. Podle § 73 odst. 1 trestního zákoníku tomuto obviněnému dále odvolací soud uložil trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce likvidátora obchodních korporací na dobu 5 let. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu obviněnému Ing. J. Š. uložil společně a nerozdílně se spoluobviněným Ing. J. K. zaplatit na náhradě škody poškozenému Ministerstvu průmyslu a obchodu částku 39.273.141,30 Kč. V bodě B/ rozsudku odvolací soud podle § 259 odst. 1 trestního řádu věc ohledně obviněných Ing. J. Š. a Ing. M. A. v bodě A/2, ohledně obviněného V. K. a obviněné právnické osoby A. v bodech A/3 a B/III. a ohledně obviněného P. N. v bodě B/I. vrátil Městskému soudu v Praze, aby ji znovu projednal a rozhodl. Konečně v bodě C/ rozsudku odvolací soud zamítl odvolání státního zástupce podané v neprospěch obviněných právnických osob M. a E. (jakož i v neprospěch obviněných Ing. J. Š. a Ing. J. Ch.) podle § 256 trestního řádu a odvolání poškozeného Č. N. s.p. podle § 253 odst. 1 trestního řádu.

5. Odvolací soud tedy ve svém rozsudku nevyhověl námitkám státního zástupce v té části odvolání, ve které v neprospěch obviněných Ing. J. Š., Ing. M. A., P. N., V. K. a obviněných právnických osob A., M. a E. napadl zprošťující výrok v bodě B.III. rozsudku Městského soudu v Praze. Tento výrok v případě obviněných Ing. J. Š., Ing. M. A. a P. N. a obviněných právnických osob M. a E. nabyl právní moci. V případě obviněného V. K. a obviněné právnické osoby A. byla věc po zrušení zprošťujícího výroku vrácena Městskému soudu v Praze k novému projednání a rozhodnutí, a to z důvodů, které odvolací soud vysvětlil zejména v odstavcích 72. a 76. odůvodnění svého rozsudku [odvolací soud přijal závěr, že v případě těchto dvou obviněných není možné skutková jednání popsaná pod body A.3) a B.III. napadeného rozsudku posuzovat jako dva samostatné skutky].

6. S rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 4. 2020 sp. zn. 9 To 1/2020 se nelze v té jeho části, v níž de facto potvrdil výrok pod bodem B.III. z rozsudku soudu prvního stupně o zproštění obžaloby podle § 226 písm. b) trestního řádu ohledně obviněných Ing. J. Š., Ing. M. A. a P. N. a obviněných právnických osob M. a E. ztotožnit, a to z následujících důvodů.

7. Rozsudek soudu prvního stupně ve zprošťujícím výroku pod bodem B.III. a rozsudek odvolacího soudu, kterým bylo ve vztahu k obviněným právnickým osobám M. a E. samostatným výrokiem zamítnuto odvolání státního zástupce do uvedeného zprošťujícího výroku pod bodem B.III. rozsudku soudu prvního stupně (přičemž ve vztahu k dalším obviněným tímto skutkem, s výjimkou obviněného V. K. a obviněné právnické osoby A., se tak stalo fakticky, aniž by bylo třeba vydávat samostatný výrok o zamítnutí odvolání), spočívá na nesprávném hmotně právním posouzení, a to konkrétně v nesprávné aplikaci pojmu škoda a zejména způsobu určení její výše. Soudy neposoudily správně hodnotu předmětných nemovitých věcí z hlediska jejich ceny v místě a čase obvyklé, a tím pádem a v návaznosti na to i hodnotu akcií společnosti N. V důsledku toho přijaly závěr, že hodnota akcií

společnosti N. odpovídala sjednané ceně, a obvinění tedy ani nejednali v úmyslu způsobit škodu, přičemž vznik škody způsobené trestným činem ani nehrozil.

8. V případě škody způsobené trestným činem se výše škody určuje podle § 137 trestního zákoníku. Podle tohoto ustanovení platí, že „[p]ři stanovení výše škody se vychází z ceny, za kterou se věc, která byla předmětem útoku, v době a v místě činu obvykle prodává. Nelze-li takto výši škody zjistit, vychází se z účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci“.

9. Vzájemný vztah uvedených kritérií pro určení výše škody způsobené trestným činem je hierarchizovaný, přičemž v této hierarchii je primárním hlediskem hledisko ceny, za kterou se věc v době a v místě činu obvykle prodává. Až teprve v případě, kdy výši škody není možné zjistit podle tohoto hlediska, je možno přistoupit k použití některého z dalších dvou hledisek.

10. Podle § 2 odst. 1 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o oceňování majetku), se majetek a služba oceňují obvyklou cenou, pokud tento zákon nestanoví jiný způsob oceňování. Obvyklou cenou se pro účely tohoto zákona rozumí cena, která by byla dosažena při prodeji stejného, popřípadě obdobného majetku nebo při poskytování stejné nebo obdobné služby v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění. Přitom se zvažují všechny okolnosti, které mají na cenu vliv, avšak do její výše se nepromítají vlivy mimořádných okolností trhu, osobních poměrů prodávajícího nebo kupujícího ani vliv zvláštní obliby. Mimořádnými okolnostmi trhu se rozumějí například stav tísně prodávajícího nebo kupujícího, důsledky přírodních či jiných kalamit. Osobními poměry se rozumějí zejména vztahy majetkové, rodinné nebo jiné osobní vztahy mezi prodávajícím a kupujícím. Zvláštní oblibou se rozumí zvláštní hodnota přikládaná majetku nebo službě vyplývající z osobního vztahu k nim. S účinností od 1. 1. 2014 bylo ustanovení § 2 odst. 1 zákona o oceňování majetku doplněno o větu, že: „Obvyklá cena vyjadřuje hodnotu věci a určí se porovnáním“.

11. Shora uvedené pravidlo pro výpočet škody podle § 137 trestního zákoníku se užije obecně u všech trestných činů, u nichž je znakem škoda, tedy i v posuzovaném případě, v němž byli obvinění stíháni pro trestný čin podvodu podle § 209 odst. 1, 5 písm. a) trestního zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku. Obvinění se měli pokusit o vylákání vyšší finanční částky od poškozeného na základě smlouvy o převodu akcií, než jaká by v místě a čase odpovídala obvyklé ceně za akcie (navázané na obvyklou cenu věcí nemovitých), přičemž v době uzavření této smlouvy měli jednat v podvodném úmyslu.

12. V předmětném skutku, jenž byl posuzován jako pokus trestného činu podvodu, hrozící škodou nebyla celá smluvně dohodnutá částka. Škodu představoval rozdíl mezi cenou, za niž měl podle sjednané smlouvy kupující T. nabýt do vlastnictví akcie společnosti N. (tedy hodnotou, o niž se jmění poškozeného mělo snížit) a obvyklou cenou těchto akcií ve smyslu výše citovaného § 137 trestního zákoníku (hodnota, o niž se jmění poškozeného mělo zvýšit). Předmětem převodu přitom sice nebyly přímo věci nemovité, nýbrž 100 % akcií společnosti N., avšak hodnota těchto akcií se v podstatě odvíjela od hodnoty osmi nemovitých věcí (budov včetně pozemků, na kterých se tyto budovy nacházejí, od účinnosti nového občanského zákoníku se jedná o pozemky, jejichž součástí jsou předmětné budovy) v Ú. n. L. a L., které

společnost N. vlastnila. Podkladem pro vyčíslení výše škody byl v obžalobě ohledně určení hodnoty 100 % akcií společnosti N. posudek společnosti A-C. p., spol. s r.o. (dále jen „znalec A-C.“). Hodnota akcií společnosti N. byla přímo navázána na hodnotu nemovitých věcí, které tato společnost vlastnila, jelikož předmětné nemovitosti představovaly v podstatě jedinou významnou majetkovou hodnotu společnosti N. Ohledně hodnoty těchto nemovitých věcí vycházel znalec A-C. v podstatném rozsahu z posudků znalce doc. Ing. J. R., CSc. (dále jen „znalec Ing. R.“). Na základě závěrů těchto znalců vycházela obžaloba z hodnoty 100 % akcií společnosti N. ve výši 251.700.000 Kč. Obhajoba předložila soudu prvního stupně posudek společnosti Č.z., a.s. (dále jen „znalec Č. z.“), kterým byla také posouzena hodnota akcií společnosti N., přičemž podkladem pro určení této hodnoty byly dílčí posudky stejného znalce ohledně hodnoty předmětných nemovitých věcí ve vlastnictví společnosti N., které tvoří přílohy jeho hlavního posudku. Tento posudek předložený obhajobou určil hodnotu 100 % akcií společnosti N. na 355.674.000 Kč.

13. Ohledně tak velkého rozdílu v ocenění akcií je nutno poukázat na to, že v případě obou znaleckých zkoumání znalci dospěli ke svým závěrům na podkladě aplikace stejných metod. V obou případech byla hodnota předmětných nemovitostí vypočtena na základě tří různých metod; metody porovnávací, výnosové a věcné (tzv. administrativní cenu znalec Č. z. uvedl jen orientačně). Výsledná cena v posudcích vycházela z hodnoty zjištěné porovnávací metodou, což odpovídalo předpisům pro oceňování majetku. Znalec Ing. R. provedl výpočet váženého průměru hodnot zjištěných všemi metodami, přičemž nejvyšší váhu přikládal porovnávací metodě. Znalec Č. z. v posudcích uzavřel, že obvyklá tržní hodnota se bude pohybovat v intencích ceny zjištěné porovnávací metodou. Oba znalci tedy své výstupy označili v zásadě shodně a především k nim dospěly na základě aplikace obdobných metod. Podstatný rozdíl ovšem vykazují výsledky, k nimž v ocenění jednotlivých nemovitostí dospěly. Ty se lišily i o více jak 100 %, když lze příkladem zmínit ocenění budov na ulici R. ** a ** v Ú. n. L.

14. Znalci, kteří vypracovali uvedené znalecké posudky, resp. fyzické osoby za ně jednající byli v hlavním líčení vyslechnuti. Pro výstupy z těchto výslechů se jeví zásadní, že krátce před hlavním líčením zaslala obhajoba znalci Ing. R. dokumenty ohledně tvrzení obhajoby, že předmětné nemovité věci byly v pozdějších letech (tedy v době několika let po spáchání předmětného skutku) prodány za částky výrazně vyšší, než byly částky, ke kterým ve svých posudcích dospěl znalec Ing. R., a že jsou tyto nemovité věci v převážném rozsahu pronajaty a poskytují výnosy opět výrazně vyšší, než byly výnosy, ze kterých vycházel znalec Ing. R. Zjevně na základě tohoto postupu obhajoby znalec Ing. R. v rámci svého výslechu v hlavním líčení do jisté míry zrelativizoval závěry svých posudků. V návaznosti na to poté jak soud prvního stupně, tak i soud odvolací opřely svá rozhodnutí o posudek znalce Č. z. a dospěly přitom k závěru, že nebyl naplněn znak předmětné skutkové podstaty spočívající ve způsobení škody.

15. Znalec Č. z. použil pro určení ceny předmětných nemovitých věcí metodu porovnávací, což je samo o sobě v souladu se zákonem a definicí ceny obvyklé, ale tuto metodu nesprávně a vadně aplikoval. V rámci uplatňovaného dovolacího důvodu je zcela zásadní to, že při použití porovnávací metody znalec Č. z. a potažmo i oba soudy vycházeli z hodnot nabídkových cen srovnávaných nemovitých věcí platících v roce 2016, což byla doba vyhotovení znaleckého posudku, a nikoliv z hodnot realizovaných v roce 2013, kdy byl spáchán předmětný skutek a k nimž měly být

závěry o obvyklé ceně v místě a čase navázány. Na tom nemůže nic změnit ani prohlášení v hlavní části posudku, že ocenění proběhlo k datům 26. 8. 2013 a 10. 12. 2013, když toto je v rozporu s vlastním obsahem posudku. Porovnání cen k situaci na trhu s nemovitostmi na jaře 2016, tzn. 3 roky od doby, k níž měla být stanovena cena obvyklá, ostatně potvrdil znalec Ing. H. (za Č. z.), při výslechu u hlavního líčení dne 27. 6. 2019. Mimo jiné prohlásil, že hodnota srovnávaných nemovitostí (podle nabídkových inzerátů) byla určována k době 19. 4. 2016. Pro určení hodnot nemovitých věcí při stanovení obvyklé ceny v místě a čase pro období roku 2013 nelze bez jakéhokoli vysvětlení či zohlednění časové disproporce použít srovnávací nabídkové ceny z roku 2016, zvláště jestliže s odstupem tří let došlo k výraznému nárůstu cen nemovitostí na trhu s nimi.

16. Pro úplnost je namístě poukázat na to, že posudek znalce Č. z. obsahoval i další závažné vady. Vycházel totiž v podstatném rozsahu z irelevantního srovnávacího vzorku, neboť vzorek porovnávaných nemovitostí použitý pro určení hodnoty nemovitých věcí v Ú. n. L. se převážně skládal z nemovitých věcí v M. Získané hodnoty (ceny za 1 m² užitné plochy daného typu budovy) z porovnávaných nemovitostí byly v posudku následně upraveny pomocí zcela nestandardních a nijak neodůvodněných koeficientů až do výše 3,6 násobku.

17. Jestliže soud prvního stupně a následně i odvolací soud přistoupily na stanovení ceny předmětných nemovitostí podle nabídkových cen porovnávaných nemovitostí z roku 2016, tedy několik let od období, kdy došlo ke skutku, a k němuž měla být cena obvyklá zjištěna (nadto s použitím nereprezentativního vzorku a nepodložených koeficientů), nepostupovaly při stanovení výše způsobené škody v souladu s § 137 trestního zákoníku, neboť nezjistily, jaká byla obvyklá cena předmětných nemovitostí, tj. obvyklá cena v době a místě.

18. Soud prvního stupně se nastalou nedostatečně vyjasněnou důkazní situací snažil v rozporu s § 137 trestního zákoníku vyřešit poukazem na existenci údajného rozdílu mezi cenou obvyklou a tržní hodnotou. V odstavci 40 odůvodnění svého rozsudku poté co prohlásil, že posudek znalce Č. z. zabývající se stanovením hodnoty 100 % akcií N. v sobě zahrnuje i dílčí znalecké posudky vyhotovené nezbytně jako podklad pro splnění znaleckého úkolu, jež jsou představovány určením tržní hodnoty identických nemovitostí, tedy těch, jež byly vloženy za účelem navýšení základního jmění do společnosti N., zdůraznil, že dílčí znalecká posouzení znalce Č. z. ve vztahu k nemovitostem nelze souměřit se závěry Ing. R., neboť znalec Č. z. stanovil *tržní hodnotu* nemovitostí, zatímco Ing. R. jejich *obvyklou cenu*. Tyto veličiny, to jest tržní hodnotu a obvyklou cenu, soud prvního stupně nepovažoval za identické a uzavřel, že si učiněné znalecké závěry nekonkurovaly či jeden druhý nevylučoval.

19. Tuto nesprávnou argumentaci, problematickou již vzhledem k relevantní judikatuře (např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2018 sp. zn. 32 Cdo 5698/2016, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 2. 2012 sp. zn. 31 Cdo 3986/2009) odvolací soud v rozsudku napadeném dovoláním následně revidoval, když k problematice týkající se pojmu obvyklá a tržní cena připustil, že městský soud operoval s uvedenými pojmy v napadeném rozsudku v několika pasážích nepřesně. Odvolací soud naopak jednoznačně dovedl, že pojem obvyklá cena zakotvený v § 137 trestního zákoníku, který současně nehovoří výslovně o pojmu tržní cena, je naprosto analogickým pojmem se stejným obsahem, jako pojem tržní hodnota (používaný v posudku znalce Č. z.). Uvedené chybné posouzení

prvoinstančního soudu nicméně odvolací soud označil jen za formální nepřesnost, která se nepromítla do věcné správnosti učiněných skutkových závěrů.

20. Podle odvolacího soudu znalec Ing. R. vysvětlil, že v době zpracování znaleckého posudku ještě neměl přístup do databází srovnatelných prodaných nemovitostí, a nemohl proto do svých výpočtů dostatečně zahrnout aktuální tržní hodnoty srovnatelných nemovitostí, jak to bylo možné později např. v roce 2016, kdy znalecký posudek vyhotovil znalecký ústav Č. z. Tím podle soudu sám znalec připustil, že jeho znalecké závěry vlastně neodrážejí konkrétní tržní situaci. Proto i podle odvolacího soudu porovnávací metoda užitá v posudku znalce Č. z. pro stanovení hodnoty převáděných akcií, byla způsobilá objektivněji stanovit hledanou tržní hodnotu posuzovaných akcií. Soud nezjistil žádné skutečnosti, které by správnost znaleckých závěrů z posudku znalce Č. z. zpochybňovaly či relativizovaly. Odvolací soud proto uzavřel, že nezjistil v postupu znaleckého ústavu takové vady, které by se projevíly v jeho nepoužitelnosti nebo které by vyžadovaly pokračování znaleckého zkoumání za pomoci dalšího revizního znaleckého posudku.

21. Uvedenou argumentaci ovšem odvolací soud použil v situaci, kdy posuzovaný skutek byl spáchán v roce 2013, znalec Ing. R. při aplikaci porovnávací metody v písemném vyhotovení svého znaleckého posudku zvolil „veřejně dostupné nabídky realitních kanceláří z roku 2014, které byly nabízeny i v roce 2013“ a znalec Č. z. použil při aplikaci porovnávací metody nabídky z roku 2016, jak zjevně vyplývá z příloh jeho posudku.

22. V návaznosti na znění § 137 trestního zákoníku může jen stěží obstát argumentace odvolacího soudu, podle které neměl znalec Ing. R., který své posudky vypracoval v roce 2014, k dispozici údaje umožňující určit obvyklou cenu nemovitých věcí, údajně na rozdíl od znalce Č. z., který svůj posudek vyhotovil v roce 2016 a k porovnání použil nabídkové ceny z roku 2016. Ve skutečnosti je tomu přesně naopak, protože znalec Ing. R. posuzoval hodnotu předmětných nemovitých věcí v době velmi blízké spáchání skutku a vycházel přitom z hodnot, které byly pro dobu spáchání skutku relevantní. Oproti tomu znalec Č. z. vycházel z hodnot, které získal až s velkým časovým odstupem a především poté, co ceny nemovitostí výrazně vzrostly (konkrétně šlo o údaje z nabídek zveřejněných na serveru sReality.cz v roce 2016, tedy tři roky po spáchání skutku). Takovéto ceny jsou však pro vyčíslení škody irelevantní, neboť pro určení výše škody ve smyslu § 137 trestního zákoníku je rozhodující hodnota věci v okamžiku spáchání skutku, následující vývoj cen věcí daného druhu, ať již růst nebo pokles, v tomto směru nelze zohledňovat. Argumentovala-li obhajoba tak, že v důsledku růstu cen hodnota předmětných nemovitých věcí dosáhla či dokonce překročila hodnotu, která byla zohledněna ve sjednané kupní ceně 100 % akcií společnosti N., je toto tvrzení zcela irelevantní pro posouzení toho, zda předmětným skutkem byla v roce 2013 způsobena škoda. V této souvislosti lze odkázat na již dříve uplatněnou námitku státního zástupce, že nelze tvrdit, že pokud někdo v roce 2015 zaplatil např. za byt v P. cenu 100.000 Kč za m², šlo o výhodný obchod, neboť v roce 2020 takový byt této ceny nakonec dosáhl. Pro posouzení výhodnosti nebo nevýhodnosti ceny je v takovém případě relevantní pouze to, že v době koupě mohl za takový byt zaplatit např. pouze 60.000 Kč za m².

23. Soudy obou stupňů tedy ve svých rozhodnutích neposuzovaly výši škody na základě cen obvyklých v době spáchání (v roce 2013) a v místě činu, jak jim znění § 137 trestního zákoníku ukládá, ale nesprávně při posouzení hodnoty věcí

zohlednily následující vývoj cen, konkrétně jejich nárůst do roku 2016. Právě v důsledku nesprávné aplikace § 137 trestního zákoníku vymezujícího pojem škoda tak dospěly soudy obou stupňů k nesprávnému právnímu posouzení, že v dané věci nedošlo k naplnění všech znaků skutkové podstaty trestného činu podvodu.

24. V návaznosti na to nelze považovat zprošťující výrok pod bodem B.III. rozsudku soudu prvního stupně za správný, čímž byl již v řízení před soudem prvního stupně naplněn uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) trestního řádu. Odvolací Vrchní soud v Praze pak své rozhodnutí zatížil ve vztahu k obviněným právníkům osobám rovněž vadou ve smyslu § 265b odst. 1 písm. l) trestního řádu, pokud odvolání státního zástupce vrchního státního zastupitelství zamítl jako nedůvodné.

S ohledem na popsané skutečnosti

navrhuji,

aby Nejvyšší soud v neveřejném zasedání, k jehož konání může přistoupit podle § 265r odst. 1 písm. b) trestního řádu:

1. podle § 265k odst. 1, 2 trestního řádu, za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 trestního řádu, částečně zrušil napadený rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 4. 2020 sp. zn. 9 To 1/2020, a to ve výroku, jímž bylo podle § 256 trestního řádu zamítnuto odvolání státního zástupce vrchního státního zastupitelství podané v neprospěch obviněných M. I. s.r.o. a E. B. C. s.r.o. (část výroku pod bodem C/ napadeného rozsudku), a dále v tom rozsahu, v jakém jím zůstal nedotčen zprošťující výrok pod bodem B.III. z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 9. 2019 sp. zn. 47 T 1/2019 ohledně obviněných Ing. J. Š., Ing. M. A. a P. T.,
2. dále zrušil i jemu předcházející rozsudek Městského soudu v Praze ze dne sp. zn. 18. 9. 2019 sp. zn. 47 T 1/2019 v bodě B.III. v tom rozsahu, v jakém se týká obviněných Ing. J. Š., Ing. M. A., P. T., M. I. s.r.o. a E. B. C. s.r.o., jakož i všechna další rozhodnutí na zrušené části rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
3. a dále postupoval podle § 265l odst. 1 trestního řádu a přikázal Městskému soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Pokud by Nejvyšší soud shledal, že je v posuzované věci nutno rozhodnout jiným než navrhovaným způsobem, vyjadřuji i pro tento případ souhlas s projednáním věci v neveřejném zasedání [§ 265r odst. 1 písm. c) trestního řádu].

Dovolání je podáváno náměstkem nejvyššího státního zástupce, neboť pro nepřítomnost nejvyššího státního zástupce by je nebylo možno podat ve lhůtě uvedené v § 265e odst. 1 trestního řádu.

Brno 2. července 2020

Nejvyšší státní zástupce
v zastoupení
JUDr. Igor Stříž
I. náměstek nejvyššího státního zástupce

